

A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága elnökének 21/2022. (I. 31.) SZTFH rendelete a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó tevékenység során bekövetkezett súlyos üzemzavar és súlyos baleset bejelentésének és vizsgálatának rendjéről szóló biztonsági szabályzatról

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (1b) bekezdés 27. és 34. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságáról szóló 2021. évi XXXII. törvény 13. § n) és o) pontjában foglalt feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések

- 1. §** (1) E rendelet hatálya a bányafelügyelet hatósági felügyelete alá tartozó tevékenység végzése során bekövetkezett súlyos üzemzavar és súlyos baleset bejelentésére és vizsgálatára terjed ki.
- (2) A 4. alcím hatálya a Magyarországon bejegyzett és az Európai Unió határain kívül engedélyesként vagy üzemeltetőként tengeri olaj- és gázipari tevékenységet folytató természetes vagy jogi személyekre (a továbbiakban: tengeri olaj- és gázipari engedélyes) terjed ki.

2. A súlyos üzemzavar és a súlyos baleset

- 2. §** (1) Súlyos üzemzavarnak minősül:
- a) a föld alatti bányában, a felhagyott vagy megszűnt föld alatti bánya más célú hasznosításra nyitva maradó térségében vagy a nem ásványi nyersanyag kitermelését szolgáló föld alatti térség bányászati technológiával végzett kiképzése és üzemeltetése során bekövetkezett
 - aa) metángázgyulladás, sújtólégrobbanás, szénporrobbanás,
 - ab) gáz- és kőzetkitörés, a gázkitöréses jelenség,
 - ac) bányarengés,
 - ad) a bánya kijáratául szolgáló akna rendeltetészerű használatát akadályozó omlás, a bánya, bányamező kijáratoként rendszeres közlekedésre, járásra vagy menekülésre szolgáló bányatértség elzáródása, járhatatlanná válása,
 - ae) nyílt lángú tűz,
 - af) a nyitott bányatértség vagy fejtés kihúzó légáramában, a vágatszelvény 2/3 magasságában, 100 m³/min áthúzó légmennyiség-érték 0,02 V/V%-ot elérő vagy 100 m³/min áthúzó légmennyiség-érték fölött 0,02 m³/min értéket meghaladó szénmonoxid-fejlődés,
 - ag) 2,5 m³/min-nál nagyobb hozamú vízbetörés,
 - ah) személyszállításra engedélyezett berendezés kötelének, hevedérének elszakadása, szállítóeszközének – különösen a fürke, a kas, a bödön vagy a heveder – lezuhanása, megfutása, személyszállító önjáró berendezés elfutása, valamint
 - ai) olyan omlás, amelynek során személy elzáródik, teljes testével az omlás alá kerül, illetve az omlás alól önjáró berendezés nem tud kiszabadulni;
 - b) a külfejtéses bányászatban
 - ba) rézsű, homlok megcsúszása vagy hányócsúszás, ha az a bányauzem műszaki üzemi tervében lehatárolt területén kívüli idegen létesítményt, berendezést veszélyeztet, vagy abban kárt okoz, valamint
 - bb) a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága elnökének a külszíni bányászati tevékenységek Biztonsági Szabályzatáról szóló rendelete szerinti nagyteljesítményű gép felborulása vagy olyan súlyos megrongálódása, amely szalaghíd leszakadásához, gém deformálódásához vezet;
 - c) a szénhidrogén-bányászatban, a gázüzemi tevékenység végzése – ideértve a cseppfolyós propán-butángáz töltését, tárolását, elosztó- és célvezetéken történő szállítását – az ipari és energetikai eredetű szén-dioxid szállítása és geológiai tárolása, a kőolaj, kőolajtermék és egyéb szénhidrogén gáz, az egyéb gáz- és gáztermék szállítóvezetéken történő szállítása esetén bekövetkező olyan üzemzavar, amely miatt
 - ca) autópálya, autóút vagy első rendű főút forgalmának külterületen 2 órát, belterületen 1 órát meghaladó korlátozása vagy forgalmának lezárása,
 - cb) a másodrendű, összekötő, bekötő, állomáshoz vezető út, gyorsforgalmi út pihenőhelyi útja, valamint egyéb országos közút forgalmának – ha az üzemzavar helye tereléssel sem kerülhető el – 1 órát meghaladó lezárása,

- cc) a helyi közúthálózat részét képező közút vagy a magánút forgalmának 8 órát meghaladó korlátozása vagy 4 órát meghaladó lezárása,
 - cd) egyéb vasútvonal, térségi és saját célú pályahálózat kivételével a vasút forgalmának korlátozása,
 - ce) katasztrófavédelmi szerv beavatkozását igénylő tüzeset, kármentesítés vagy olyan káresemény, amely miatt lakások kiürítése, kitelepítés vagy kimenekítés,
 - cf) robbanás,
 - cg) az üzemzavarral közvetlen összefüggésben ötvenmillió forint értéket meghaladó vagyoni kár (a továbbiakban: jelentős vagyoni kár) vagy huszonötmillió forint értéket meghaladó környezeti kár bekövetkezése, vagy
 - ch) vezetékes gázszolgáltatás esetében kétezernél több felhasználó gázszolgáltatásának egy időben történő leállása vagy leállítása, vagy ötnél több, 500 m³/óra lekötött teljesítménnyel rendelkező felhasználó gázszolgáltatásának szüneteltetése történik;
 - d) fúrótorony, fúróárbóc eldőlése, csigasor leszakadása a fúrás céljától függetlenül;
 - e) kőolaj, földgáz, meleg víz vagy gőz kitérés;
 - f) energetikai és ipari eredetű szén-dioxid geológiai tárolása során bekövetkezett szivárgás;
 - g) nyomástartó berendezés köpenyének felszakadása, robbanása;
 - h) 500 kg-nál nagyobb együttes tömegű polgári felhasználású robbanóanyag-töltet megállása;
 - i) polgári felhasználású robbanóanyag nem szándékolt felrobbanása;
 - j) egyéb anyag robbanása;
 - k) a bányafelügyelet tűzvédelmi hatósági felügyelete alá tartozó létesítményben vagy tevékenység során keletkezett, tűzoltósági beavatkozást is igénylő tűz;
 - l) a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága elnökének a bányászati hulladékok kezeléséről szóló rendelete szerinti súlyos baleset;
 - m) szénhidrogén nem szándékos kiszabadulása folyadék esetében 100 m³-nél, gázok esetében 100 000 m³-nél nagyobb mennyiségben; valamint
 - n) az a)–m) pontban meghatározottakon túl, amennyiben a bányafelügyelet alá tartozó tevékenység ellátása során, a tevékenység végzésének környezetében tartózkodó személyek megsérülnek, vagy ennek közvetlen veszélye fennáll.
- (2) Az (1) bekezdés c) pont ca)–cc) alpontjában foglalt magánút és közutak fogalmát a közúti közlekedésről szóló törvény határozza meg.
- (3) E rendelet alkalmazásában súlyos baleset a munkavédelemről szóló törvény szerinti súlyos munkabaleset.

3. A súlyos üzemzavar és a súlyos baleset bejelentése és vizsgálata

- 3. §** (1) A bejelentést
- a) a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (a továbbiakban: bányafelügyelet),
 - b) – ha a súlyos üzemzavar vagy súlyos baleset bányászati hulladékkezelés során következik be, vagy az üzemzavar környezetszennyezést, környezetkárosodást okozott, vagy a környezetkárosodás védett természeti területen, Natura 2000 területen történt, vagy azokra hatást gyakorol – a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság, valamint
 - c) a megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóság részére a súlyos üzemzavar vagy a súlyos baleset bekövetkezéséről vagy az arról való tudomásszerzéstől számított 2 órán belül szóban, és a következő munkanapon – az addig megismert tények és körülmények közlésével együtt – írásban teszi meg.
- (2) A bejelentés – a (3) bekezdésben foglaltakra figyelemmel – tartalmazza
- a) a súlyos üzemzavar vagy súlyos baleset időpontjának és helyének megjelölését, rövid leírását,
 - b) a súlyos üzemzavar vagy súlyos baleset során megsérült, meghalt személyek számát,
 - c) a sérültek állapotára vonatkozó adatokat, valamint
 - d) az engedélyes által megtett és megtenni tervezett intézkedések ismertetését.
- (3) A környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságnak vagy a vízügyi hatóságnak tett bejelentés a (2) bekezdés a) és d) pontjában foglaltakat tartalmazza.
- (4) Ha a súlyos baleset a súlyos üzemzavar során keletkezett, azt a súlyos üzemzavarral együtt kell bejelenteni és kivizsgálni.

- (5) A bejelentés nem érinti a bányavállalkozó és a gázipari engedélyes (a továbbiakban: engedélyes) egyéb jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségét.

4. § (1) Az engedélyes köteles

- a) gondoskodni a súlyos üzemzavarral vagy súlyos balesettel kapcsolatos tárgy, irat megőrzéséről, és – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – arról, hogy a helyszín a vizsgálat megkezdéséig változatlan maradjon, valamint
- b) minden olyan intézkedést megtenni, amely a további veszélyeztetés és a kár mértékét a lehető legkisebbre korlátozza.
- (2) Az engedélyes az emberi élet, testi épség és egészség, továbbá jelentős érték megóvásához szükséges mértékben a helyszínt megváltoztathatja. Lehetőség szerint a helyszínmegváltoztatás előtt, illetve után arról fényképet vagy egyéb képfelvételt (a továbbiakban: felvétel), valamint – ha az emberi élet, a testi épség és az egészség megóvását nem hátráltatja – helyszínrajzot kell készíteni. A helyszínrajzon a változtatásokat jelölni kell. A helyszínrajzot és a felvételt azok elkészültét követően haladéktalanul továbbítani kell a bányafelügyelet részére.

5. § A bányafelügyelet a kivizsgálást akkor is lefolytatja, ha az engedélyes bejelentést nem tesz, és a bányafelügyelet egyéb módon szerez tudomást a súlyos üzemzavar vagy súlyos baleset bekövetkezéséről.

- 6. §** (1) Ha a súlyos üzemzavar következtében személyi sérülés történt, vagy a súlyos baleset következtében jelentős vagyoni kár keletkezett, a bányafelügyeletnek a vizsgálatot a bejelentést vagy tudomásszerzést követően azonnal meg kell kezdenie.
- (2) A bányafelügyelet vizsgálata nem érinti az engedélyesnek a baleset vizsgálatára vonatkozó, egyéb jogszabályban előírt kötelezettségét.

7. § Az engedélyes köteles gondoskodni a vizsgálatnál kapcsolatban felmerült szállítási, tárolási és őrzési feladatok teljesítéséről.

4. Jelentéstétel tengeri olaj- és gázipari tevékenység során bekövetkezett súlyos üzemzavarról

- 8. §** (1) A tengeri olaj- és gázipari engedélyes az 1112/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet I. melléklete szerinti jelentést készít azon súlyos üzemzavar körülményeiről, amelyben érintettsége fennállt.
- (2) A jelentést a tengeri olaj- és gázipari engedélyes a súlyos üzemzavar időpontjától számított 10 munkanapon belül megküldi a bányafelügyeletnek, amely azt továbbítja az Európai Bizottság felé.
- (3) A tengeri olaj- és gázipari engedélyes március 31-ig megküldi a bányafelügyeletnek az 1112/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet II. mellékletében meghatározott információkat, amelyeket a bányafelügyelet honlapján a jelentéstételi időszakot követő év június 1-jéig az 1112/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet II. melléklete szerinti formátumban közzéteszi.

5. Záró rendelkezések

9. § Ez a rendelet 2022. február 1-jén lép hatályba.

- 10. §** (1) A 4. alcím a tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonságáról és a 2004/35/EK irányelv módosításáról szóló, 2013. június 12-i 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 20. cikkének való megfelelést szolgálja.
- (2) A 4. alcím a súlyos veszélyt jelző mutatókra vonatkozó információknak a tengeri olaj- és gázipari létesítmények üzemeltetői és tulajdonosai által történő megosztására szolgáló egységes formátum, valamint a súlyos veszélyt jelző mutatók tagállamok által történő közzétételére szolgáló egységes formátum meghatározásáról szóló, 2014. október 13-i 1112/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Dr. Biró Marcell s. k.,
elnök